

Abonementa po pošti:
 za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6.50
 za en mesec " " " 2.20
 za Koroško celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
 za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " " 12.—
 za četrt leta " " " 6.—
 za en mesec " " " 2.—
 V upravi prejeman mesečno K 1.10

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna petstvrta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
Poslano in rekl. notice:
 enostopna petstvrta (72 mm)
 30 vinarjev.
Izhaja:
 vsak dan, izvenredno nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Poročila se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 prejema. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
 Avstr. poštne bran. račun št. 14.797. Ogrske poštne
 bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 183.

Današnja številka obsega 4 strani.

Oglasil se je.

Koroški farao, ki dela pravkar na to, da zatire slovenski krščanski nauk po ljudskih šolah, je glede razpusta Slovenskega političnega društva, prisljen po reakciji v slovenski in celo v nemški javnosti, izdal v uradni »Klagenfurterci« sledeče pojasnilo: »Katol. politično in gospodarsko društvo za koroške Slovence se je na podlagi § 20 društvene postave od 15. novembra 1867 razpustilo ker je ravnalo nasprotno določbam tega paragrafa s tem, da si je potom uprizorilo posebnega ljudskega štetja in sicer tudi po drugih činih poseganja v ljudskoštevni posel prisvajalo neko avtoriteto glede na del eksekutivne oblasti države (zakaj ne kar cele monarhijske!), vsled česar se je bilo bati zmešnjave v ljudskoštevem poslu. Nadalje je treba pripomniti, da se je zdlo popolnoma nedopustno, če so se števnim komisarjem pridodali zaupniki katerekoli stranke. Deželna vlada je političnim oblastem zaukazala take dogodke brezpogojno ustaviti. V nekem posebnem slučaju, v katerem so se dopustili zaupniki od nemške strani, je deželna vlada to takoj inhibirala. Pri tožbe Katoliškega političnega društva, ki jih je vložilo glede ljudskega štetja, so se pravilno preiskale in rešile.«

Ta odgovor koroškega faraona je pač tako nezadovoljiv, da pri tem ne bo ostalo in bo baron Hein primoran govoriti jasneje! Katoliško politično društvo je že pred desetimi leti vprizorilo zasebno ljudsko štetje ne da bi bila vlada takrat v tem videla kršenja § 20 društvene postave, pravtako pa se vrši te dni po vseh knonovinah zasebno ljudsko štetje od strani najrazličnejših političnih društev in oblasti za to vedo, kljub temu pa je bila koroška vlada edina, ki je posegla po razpustu ljudsko štetje izvršujočega društva. Zasebno ljudsko štetje se pa izvršuje na samem Koroškem tudi od nemške strani in vendar se je baron Hein izpodtaknil le nad štetjem od strani Slovencev. Sicer se pa zasebno ljudsko štetje na podlagi § 20 nikakor ne more smatrati za protizakonito in se izvzemši edinele koroško deželno vlado tudi ne smatra. § 20 društvene postave pravi: »Nobeno društvo ne sme storiti sklepov ali pa izdajati odlokov, ki se protivijo kazenskozakonskim določbam, ali pa, ki si po vsebini in obliki prisvajajo kakor avtoriteto glede na kak del državne postavodaje ali eksekutivne

oblasti.« — Jasno je, da zasebno ljudsko štetje kot tako ne vsebuje ničesar, kar bi pomenilo prisvajanje kake avtoritete, kakršna pristojna državni oblasti, marveč pomeni le kontrolo, ki ni prepovedana in se tudi de facto nikjer v Avstriji nikoli ni nikomur zabranila. Koroški deželni predsednik je javnosti ostal dolžan odgovor, s čim in na kakšen način ter s katerimi sklepi in odloki si je slovensko društvo prisvajalo kako avtoriteto, kakršna pristojna državni eksekutivi. Če ne preje, bo morala dati vlada za to odgovor v parlamentu.

Kar se tiče strankarskih zaupnikov pri ljudskem štetju, je zelo čudno, da so jih podrejene okrajne oblasti pripustile in da je še le deželna vlada, kakor pravi, to morala inhibirati. To kaže jasno duha, ki vlada pri vladnih organih na Koroškem. Zakaj stvar je ta, da se niso samo zaupniki Volksrata za slovenske kraje od strani okrajnega glavarstva pripustili ampak da so se Slovincem taki zaupniki odrekli. In kar je glavno: ali ni nemški Volksrat s tem, da je imenoval zaupnike za števnih posel in jih dodajal vladnim organom, po argumentaciji barona Heina si prisvajal avtoriteto glede edinele vladi pristojnega posla ter je tako nastala nevarnost, da se napravi pri štetju zmešnjava. Saj je bila vlada primorana to inhibirati! Zakaj torej, vprašamo, ni baron Hein razpustil tudi Volksrat? Tat is the question, gospod baron!

Kako bo deželna vlada pritožbe političnega društva rešila, to bomo itak kmalu izvedeli. Na vsak način so ji bile te pritožbe jako neljube, zato se je še le potem, ko je bilo od strani društva vse glavno delo že opravljeno in so se pritožbe nevarno namnožile, spomnila, da se delovanje društva protivi § 20. . . . Saj se poznamo! Ni je še tako slabe stvari, za katero bi se paragraf ne našel.

Končno pa »pojasnilo« koroškega faraona kaže, koliko sočustvovanja ima koroška deželna vlada do Slovencev in koliko so ji mar njihove pritožbe. Glavno, na kar bi bil baron Hein moral odgovoriti, je to, zakaj se trpi in kako se opravičuje, oziroma kaj sodi vlada o postopanju od strani županstev, glavarstev in komisarjev pri ljudskem štetju? Zakaj pole izpolnjujejo kar v občinskih uradnih, zakaj po občevalnem jeziku nič ne povprašujejo, ampak samovoljno nemški zapišejo, oziroma groze prizadetim, če ga nočejo vpisati in nanje vplivajo z različnimi sredstvi, za-

kaj se kakor n. pr. v Špitalu in Celovcu občevalni jezik vsem brez izjeme kar od županstva diktira, češ nemški je in nobeden drugi?

Zakaj na to ne odgovori koroška vlada, kakor je odgovorila n. pr. češka in tržaška v Pulju ter minister sam na Dunaju? Zato ne odgovori, ker se je na Koroškem sklenilo vladati po turško in ker je koroška deželna vlada postala ekspozitura Volksrata. Dokaz: Prestavljanje slovenskih učiteljev v nemške kraje, razpust pol. društva, preganjanje slovenskega poduka v krščanskem nauku. Koroške Slovence hočejo žive pokopati!

Da se to ne bo posrečilo, zato je jamstvo celo slovensko ljudstvo!

Kako se je v kamniško korporacijo poruško volilo.

Upravičeno bi slavili kamniški prepereli liberalci političke orgije po dokončani volitvi odbora v kamniško meščansko korporacijo dne 11. t. m. Vajeni smo sicer že njihove brezobzirne samovoljnosti in terorizma pri volitvah v to korporacijo, ki se vrši navadno brez vsakega oblastvenega nadzorstva, izvzemši volitev meseca februarja leta 1903, pri kateri je ob prisotnosti vladnega komisarja zmagala S. L. S., pa do gospodarstva ni prišla, ker navzlic vsem pritožbam na deželno vlado in deželni odbor gospodujoči liberalci niso odstopili. — toda tako brezobzirne, naravnost izzivajoče pristranosti in vnebovpijočih krivic še nismo doživeli, s kakršno je nastopala večina liberalne komisije pri zadnji volitvi. Priznanje veliki previdnosti in občudovanja vredni potrpežljivosti naših upravičencev, da ni prišlo do viharne prizorov in dejanskih, morda osodepolnih spopadov. Ker se boji v korporaciji gospodujoča liberalna stranka vsakega oblastvenega nadzorstva, kakor peklensček križa, se je volitev vprvič, odkar obstoji meščanska korporacija, vršila pod predsedstvom nje načelnika, oziroma podnačelnika doseadanega upravnega odbora, dočim je te volitve prej ves čas vodil mestni sodnik in za njim nepretrgoma mestni župan, ki je imenoval tudi volivno komisijo izmed prisotnih upravičencev, obstoječo iz štirih članov in njega kot predsednika. Poleg drugih argumentov je že v tej dolgoletni, nepretrgani praksi dokazana ingerenca avtonomnih oblasti, občinskega zastopa in deželnega odbora do meščanske korporacije, o čimur je pričelo daniti spoznanje tudi v liberalnih glavah. Zato

bi se kaj radi ognili neljubemu vpogledu avtonomnih oblasti v njihovo gospodarstvo korporacijskega do dvamilijonskega premoženja s tem, da hočejo vpegljati za volitev novo prakso, ki naj bi jim zasigurala nadaljno samovoljno upravo te ogromne imovine. Pa prepozno! Deželni odbor v zavesti si svojih pravic in svojih velikih dolžnosti tega gotovo ne bo dopustil, tembolj, ker zahtevajo nadzorstvo lastni interesi upravičencev, kar priznavajo še celo oni razsodni in od izvestnih liberalnih preširnežev neodvisni, samostojni naši politični nasprotniki v Kamniku, ki se prav zato volitve niso udeležili.

Važno vlogo je igral seveda tudi »Imenik« volivcev. Hinavsko se je nekdo pred volitvijo izrazil: »Ako ne bi bila klerikalna stranka ugovorov zoper imenik vložila, bi bila gotovo napredna stranka vsako reklamacijo opustila.« In vendar je S. L. S. ugovore vložila prav v zadnjem hipu reklamacijske dobe, iz česar sledi, da je morala liberalna stranka po reklamacijski dobi šariti z rdečilom po imeniku, vsled česar je zgubilo nekaj naših upravičencev volivno pravico. Glede oddajanja glasov (ustmeno) se je postavila volivna komisija na stališče, da veljavno glasuje oni, ki je vsaj eno leto vpisan kot lastnik upravičene hiše v zemljiški knjigi. In kako je večina volivne komisije postopala? Liberalni volivci: Franc Hrihar, ki je vpisan kot posestnik dne 31. marca leta 1910, Josip Tominec, ki je vpisan dne 16. marca leta 1910, Kajetan Pogačnik in Škofic dediči, ki še sploh vpisani niso, so volili navzlic odločnim ugovorom naših dveh zastopnikov v komisiji ter v tako kričečem nasprotju z lastnim stališčem, katero so zavzeli pred volitvijo, dočim se je našim volivcem: Josipu Goltes, Ani Cerar in še celo Mariji Kavčič, ki je kot posestnica vknjižena dne 18. septembra leta 1909, v zemljiški knjigi, kar kratkoma zabranilo voliti z drzovitim povdorkom in navzlic vsem ugovorom, da so se sami prepričali v zemljiški knjigi, da ni ona eno leto posestnica, ko je vendar v resnici že drugo leto.

Naša pooblastila formalno popolna in upravičena so se odklanjala, pooblastila liberalna, večinoma dvomljiva, so vsa obveljala, tudi ona, katerim so podpis upravičencev zagonetka. Sodni nadoficijal Lorber je volil za dva polnoletna Bergantova dediča brez pooblastila na podlagi brzobjava v zadnjem hipu poslanega mu iz Ljubljane, Ivan Potočnik, krojaški mojster, ki je v prisilni oskrbi, je volil za-se in še celo s pooblastilom za osebo, ki vživa podporo

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dolge.)

Zdaj se je zaslišal hripav glas:
 »Tukaj je ena, gospod župnik, če jo pes le še ima!«

In izmed drhali stopi na sredo dvorišča eden izmed njih, ubijavec ali ropar, in zarožlja z železnimi verigami; poklekne na kolena, vrže se po tleh, s pestjo se tolče po prsih, po glavi in zarjove in se razjoka, kakor bi tulil tiger v puščavi, če bi se jokati mogel.

Kapucin ga je sprejel v svoje roke in zmaga je bila pri Kristusu; zakaj misijon se je v solzah nadaljeval, in vsi kaznjenci so se spovedali pri pateru, samo Tango ne. Čez tri dni pa se je na Tango podrl trohnel strop in ostal je na mestu mrtev.*

Ta nenavadni dogodek je navdal jetnike še z večjim, skoro praznovernim spoštovanjem do pater Franceta.

*) Resničen dogodek.

In ko ga je revolucija leta 1868 vrgla drugič iz samostana, so ga hiteli vsi od ravnatelja do zadnjega kaznjenca prositi, naj si izbere v teh mračnih zidovih varno zavetišče, ki so mu ga ponujali. Pater je drugič spraval svojo zakrpano samostansko obleko, obrl si je dolgo, snežnobelo brado in se napotil v izposojeni duhovski suknji ter v tujih čevljihtja v kaznilnico, na svoje delo.

Še eno potezo, predno skončamo to sliko! Čudna je ta poteza, enim se bo zdela kakor madež, ki jemlje sijaj, drugim pa kakor stojalo, ki ponižnost tega meniha še višje povzdiguje. A narisati jo moramo, ker naše osebe niso ustvarjene od domišljije, ampak vselej posnete po naravi.

Ta človek, ki je zamenjal svoj imenitni stan z rujavo kapucinsko obleko, ki nikoli ni drugega vžil kakor samostansko ali jetniško hrano, ki je zakrpano meniško kuto hranil za smrt, dokler je ni ob hudi zimi dal prezeblemu jetniku; on, ki je spal na klopi in ki je za zglatve imel veliko knjigo, v katero so zapisovali v njegovem samostanu denarje, ki jih je ljubezen prinesla, pa tudi ljubezen razdala; ta človek je šepetal, kadar je naslonil trudno glavo na to knjigo, z zadovoljinim in ponosnim glasom:

»Spim na milijonih!«

Po vsem tem, kar smo povedali, si bravec lahko misli, da je bil prvi, ki je Janeza obiskal, pater France. Vendar ga je Janez sprejel s tisto nevoljo, ki so jo znali marsikje med ljudstvom zasirati proti duhovščini moderni revolucionarji, ker dobro vedo, da je ta vez med Bogom in verniki njihovim hudobnim namenom najbolj škodljiva. A ta nezaupnost je Janezu prav hitro izginila, ko je videl pred sabo pater, polnega ljubeznjivosti in dobrote. Janez je bil staremu gospodu prav iz srca hvaležen, ker ga je hodil tolažiti v teh mračnih jetniških urah, njega, ubogega jetnika, ki so ga razvpili za ubijavca.

Patra je velika in dolgoletna skušnjava izučila, da je znal jako dobro presojati vest zločincev, in zato se je vselej, kadar je govoril z Janezom, skrbno varoval, da ne bi omenil onega hudodelstva, ki je mislil, da ga je Janez storil: ta je tajil in pater je dobro vedel, da jetnik le s težko pove spovedniku, kar pred sodnikom trdovratno taji. Skušnja ga je učila, da še takrat, ko je razsodba že razglašena in ko je jetniku vsak up odzvit, da še takrat pred božjim sodiščem ravno tako trdovratno laže, kakor prej pred človeškim.

in da dostikrat misli s to lažjo podpreti laž pri sodišču.

Za enkrat mu torej ni drugega preostalo, kakor da si je skušal pridobiti zaupanje Janezovo; za pozneje si je prihranil, da ga pripelje do tega, da se spove in skesa onega hudodelstva.

»Ni izgubljena duša!« je rekel sam pri sebi ves vesel, ko je opazil poštenje in odkritost, ki se je razodevala v vseh Janezovih besedah. »Ta njiva je zarastla s trnjem in plevelom; kadar bo opleta, ne bo brez obilnega sadu.«

Kmalu je zavladalo med njima najiskrenejše zaupanje in kapucin je začel jetnika poučevati o katekizmu, ki je bil nesrečnemu fantu le malo znan. In ko je opazil, kako lepega značaja je Janez, se je čisto prepustil svoji naravi in govoril izbrano in skoraj vzvišeno. Tudi tega se je naučil iz skušnje, da nado-mešča lepo srce pri marsikaterem preprostem in nevednem človeku omiko in izobraženost ter da preproste ljudi iz južnih krajev bolj prime in preveri ona vzvišena zgovornost, ki se obrača na srce, kakor pa neoglajena govorica, ki se obrača naravnost na razum.

(Dolge.)

iz špita'skega zaklada, našim vživajočim od tam podporo pa se je voliti zabranilo. Jernej Kemperle je pooblastilo Balbine Smole iz Ljubljane podpisal kot član komisije med volivnim aktom kot priča podpisa, danega v Ljubljani. Kristina Volčič, soproga c. kr. sodnega svetnika v Novem mestu, je dala pooblastilo direktno c. kr. poštarju Martinu Novaku, ko bi vendar moral voliti za-njo mož, in če je bil zadržan, bi moral pooblastiti on in ne žena, kakor je dal pooblastilo liberalni stranki c. kr. nadsvetnik Polc za svojo soprogo, rojeno Podrekar. Nadoficijal v c. in kr. praharni Neřima je v času med 12. in 1. uro, ko so volili smodniški delavci in gažisti osebno, poslal pooblastilo za svojo ženo, ko bi vendar moral voliti osebno. Z generalnim pooblastilom v roki se ni dovolilo voliti kuratorju Josipu Korelec za upravičenca Zupanec, ker bi volil z nami, dovolilo se je pa brez pooblastila Janezu Hudobivnik, eksekutorju, ki je volil liberalno kot kurator Tajčev. Pooblastilo generalnega direktorja c. kr. priv. južne železnice Al. Praschnikerja na Dunaju se je naravnost odklonilo in pooblastilencu vrnilo s pristavkom, da on ni državni uradnik in bi moral voliti osebno; seveda zato, ker je izročil pooblastilo naši stranki. Isto usodo je doživelo pooblastilo gospe Terezine Herman. S takim nečuvnim postopanjem in drzno pristranostjo so nas prikrajšali liberalci za šestnajst upravičenih in veljavnih glasov, neupravičeno pa sebi prisvojili trinajst glasov tako, da bi se moralo glasiti razmerje 74 naših, 55 liberalnih, je pa faktično 58 naših, 68 liberalnih. Pa tudi, če bi bili mi zmagali, bi bilo golovo liberalno razsodišče, v katero so liberalci izvolili najstrupenejše naše nasprotnike, volitev razveljavilo in vodilo bi se tako dolgo, dokler ne bi zmagala liberalna lista, oziroma liberalci ne bi gospodarstva našim odstopili, kakor leta 1903.

Jasno, kako bolne so razmere in skrivice vnebovpijoče, ki se dogajajo za časa volitev v kamniško meščansko korporacijo. Skrajni čas je, da posežejo merodajni faktorji z vso odločnostjo tu vmes in prejkoslej uredijo pravno vprašanje te korporacije v zadovoljenje o volitvah kruto varanim upravičencem — somišljenikom S. L. S., osobito pa v interesu meščanske korporacije kot take, v korist vseh upravičencev.

Pred državnozbornim zasedanjem.

Včeraj popoldne so zborovali na Dunaju načelniki klubov. Vodil je zborovanje zborniški predsednik Pattai, navzoči so bili tudi ministrski predsednik, trg. in žel. minister. Predsednik Pattai je naznanil, da je dnevi red tako sestavljen, da se nahaja na prvem mestu proračun. Prosil je, naj se v današnji seji ne otvori razprava ob izjavi vlade glede na proračun, ker lahko zavzame pri prvem branju proračuna vsaka stranka svoje stališče. Upa, da se reši prvo branje proračuna še ta mesec, februarja naj bi ga rešil proračunski odsek, v prvi polovici marca naj bi rešila zbornica proračun v drugem branju, gosposka zbornica bi tako dobila proračun sredi marca. Med tem ko razpravljajo zbornica proračun v prvem branju, naj bi proračunski odsek iskal modus, da se reši vprašanje o italijanski fakulteti, bančni odsek naj bi pa rešil bančno predlogo. Ko se reši proračun, naj bi rešila zbornica bančno predlogo, ki mora tudi biti rešena do 15. februarja. Tu ti rekrutna predloga mora biti rešena do 1. marca. Ker prično koncem januarja zborovati v Budimpešti delegacije, nasvetuje Pattai, naj bi poslanci-delegati odstopili svoja mesta v proračunskem odseku drugim poslancem svojih strank. Prosil je tudi vplivati na to, da ne bodo govorili predolgi, ker le tako bo mogoče, da zbornica ne bo zborovala ob sobotah in ponedeljkih in bi trajale cedne seje od 11. ure dopoldne do pete ure popoldne.

Bienert izjavi, da nima dosti priložnosti. Odseki delegacij prično zborovati 30. t. m., v drugi polovici februarja slede seje delegacij. Nujno je potrebno, da reši zbornica do 15. februarja bančno predlogo. Priporoča rešitev italijanske pravne fakultete.

Poslanci Šusteršič, Fiedler, Okuniewski in Stransky so izjavili, da bodo postopali tako, kakor bodo sklenili njih klubi. Nato je zaključil Pattai konferenco klubovih načelnikov.

Dr. Steinwender je izjavil, da zbornica reši do Velike Noči zgolj proračun, rekrutno in bančno predlogo.

Med nemškimi svobodomiselnimi so tri struje. Radikalci zahtevajo politiko proste roke, druga se zavzema za to, naj nemški svobodomiselnici toliko časa ne zpremenijo svoje taktike, dokler se ne zpremenijo političen kurz, tretja struja

pa priporoča, glasovati za državne potrebe, v splošni politiki pa zavzemati rezervirano stališče. Sodi se, da bo zmagalo po večini načelo odločiti se za politiko proste roke. Najbolj se pa svobodomiselnim Nemci boje, da se obnovi po Taaffejevem vzorcu železni obroč, ki bi izključil nemške svobodomiselnice in ta strah bo vplival na svobodomiselnice Nemce tako, da se pač ne bodo odločili zapustiti vladni hlev in se podati v opozicijo.

Parlamentarna komisija krščansko socialne stranke je tudi razmotrivala včeraj o položaju. Pečala se je z možnostjo, da se razpusti državni zbor in kaj naj za slučaj novih volitev ukrene kršč. soc. stranka. V političnih krogih se kolportira kot javna tajnost nepotrjena vest, da bodo nove državnozbornske volitve meseca oktobra.

Ustavoverna stranka gosposke zbornice je zborovala včeraj pod vodstvom kneza Fürstenberga. Stranka je sklenila, da predlaga otvoriti razpravo pri vladni izjavi glede na imenovanje nove vlade, glede na napovedano imenovanje grofa Thuna za češkega namestnika in glede na češko-nemška pravna pogajanja.

PROTI RUSKIM ANARHISTOM.

V Zakopanih so aretirali voditelja ruske anarhistične stranke Machajskega, ki je ob ruski revoluciji ustanovil lastno anarhistično stranko, vsled česar ga je pregnala ruska policija v Sibirijo. Machajski je pa pobegnil iz Sibirijske in se nastanil v Galiciji, kjer ga je aretirala avstrijska policija, ker je izsledila, da namerava atentat z bombami.

TEMELJITA PREOSNOVA ANGLEŠKE USTAVE.

Iz Londona se poroča, da predlože takoj angleškemu parlamentu zakonski načrt, po katerem se uvede home-rule za Angleško, Irsko, Škotsko in Wales. Temeljito nameravajo preosnovati angleško ustavo. Ustanoviti nameravajo štiri parlamente, a kompetenca se bo raztezala zgolj na notranje zadeve dotičnih dežel. Poleg teh parlamentov bo obstojal tudi državni parlament, ki se tako preosnuje, da bodo pošiljale vanj zastopnike tudi kolonije. Preosnovala se bo tudi gosposka zbornica tako, da bo del parov voljen.

ANARHISTIČNA ZAROTA PROTI JAPONSKI DINASTIJI.

»Daily Chronicle« objavlja podrobnosti o anarhistični zaroti proti mikadu. Na smrt je obsojenih 26 oseb. Japonske oblasti so prepovedale listom poročati o zaroti. Načrt je bil natančno izdelan. Japonskega cesarja so nameravali anarhisti usmrtiti, ko bi se peljal iz palače na bližnjo železniško postajo, s katere bi se odpeljal k neki vojaški paradi. Natančno je bil tudi izdelan načrt, kako umoriti japonsko cesarico, japonskega prestolonaslednika in ostale člane dinastije.

ZMEDE NA PORTUGALSKEM.

Poročila s Portugalskega so za novo republiko jako neugodna. Na Španško je pobegnilo več rodbin, ker se boje novih prekucij. Begunci pripovedujejo, da vlada na Portugalskem skrajno razburjenje in da lahko vsak čas izbruhnejo novi nemiri. Osebna lastnina ni več varna, med vojakmi ni nobene discipline. Močna je agitacija, da se zopet obnovi monarhija. Za njo agitirajo celo aristokratije. »Giornale d'Italia« poroča, da je odplula iz Spezzia oklopnica »Roma« v Lizbono z zapečatenimi pismi.

Dnevne novice.

+ **Kočevske izgrede** obsoja nemški »Vaterland«, ki objavlja o ondodnih dogodkih obširno poročilo, v katerem povdarja, da je nestrpnega duha med nemškimi Kočevci kriv »Schulverein«, kateri hujska in dela zdražbe. »Vaterland« pravi, da se kočevski Nemci tako dolgo ne bodo izpametovali, dokler se ne iznebijo »Schulvereinovega« vpliva. O izgredu zoper kaplana Kopitarja pravi, da se jih je udeležila »sodrga«, »od piva in šnopsa razgreta«. Glede Slovencev piše, da so se mirno in trezno obnašali in konča takole: »Na poslovenjenje Kočevcev misliti je nesmiselno. Na drugi strani pa se tudi ne sme Slovencev izpostavljati nacionalnemu terorizmu Kočevcev. Kočevci morajo vendar izpredvideti, da bo narodna samobramba Slovencev našla sredstev in potov, da se slovenski element ohrani.« — Tako pravične besede slišati od nemške strani dé človeku spričo splošne podivjanosti v nemškem taboru zelo dobro. Posebno pa naj te besede premislijo kočevski nemški krščansko-socialci, da ne bodo po svojem »Bauernkalendru« oznanjali potrebo mirne ali

nasilne asimilacije kočevskih Slovencev. Bo prišel čas, ko bo kočevskim krščanskim socialcem žal, da so pitali nemškonacionalnega gada, ako se brž ne izpametujejo.

+ **Lepi upi.** »Reichspost« piše, da je vsled politike »proste roke«, katero je inavguriral vsled razpada Slovenske Enote »Slovenski klub«, pričakovati, da neha slovenska obstrukcija v štajerskem deželnem zboru, ki ima veliko škodo, ker se ne more poslužiti melioracijskega zaklada. To so lepi upi, sam »Reichspost« naj bi, namesto da konsekventno ignorira vsa nasilja, ki se gode Slovincem v obmejnih deželah, izražala obenem tudi upanje, da neha vlada in nemški furor na Koroškem in Štajerskem s svojimi persekucijami. Če pomislimo, da je c. kr. deželni predsednik na Koroškem baron Hein začel zopet z novo akcijo zoper slovensko poučevanje katekizma ter hoče očevidno igrati vlogo ruskega generalgubernatorja, ne vemo, kaj bi »Reichspost« na njeno rožnato razpoloženje odgovorili.

+ **13 nesrečna številka za Nemce.** Nemški listi se grozno jeze in togote, ker Kopitarjevo K. s. izobraževalno društvo v Dolgi vasi tako lepo in krasno napreduje in izobrazuje kočevske Slovence in Slovenke. Tako lepo so si Nemci predstavljali, da bodo kar iz Slovencev napravili hinder-handler ljudi, a zdaj vidijo, da je njih up šel po vodi. Ljudstvo izobrazeno, verno, se ne bo pohinderhandrilo. To Nemci znajo; da zakrijejo svojo jezo in da nekoliko olepšajo svoje barabsko, nekrščansko početje, pišejo, da K. s. izobraževalno društvo v Dolgi vasi ni potrebno in da šteje zgolj 13 članov. Nemci na številko 13 zelo drže. Boje se je tako, da marsikje v nemških metropolah kar preskočijo hišno št. 13, ker jo Nemci smatrajo za tako številko, ki prinese nesrečo. 13 bo delala nemškimi Kočevcem še veliko preglavic zato, ker bodi Nemcem povedano, da K. s. izobraževalno društvo v Dolgi vasi ne šteje 13, marveč 13krat 13 in 51 članov in članic, a število bo še vedno naraščalo, tako da bodo v kratkem zbrani v K. s. izobraževalnem društvu v Dolgi vasi vsi slovenski krščansko-socialni Slovenci in Slovenke na Kočevskem. Kočevski Nemci se bodo morali navaditi na to, da se sme kakor v Gradcu, na Dunaju, v Nemčiji in v Ameriki Slovenec in Slovenka tudi na Kočevskem v lastnem mu jeziku izobraževati. Nekoliko več »fernunfta« in nekoliko manj šnopsa in nekoliko več izobrazbe in krščanske socialne pravičnosti bi tudi nemškimi Kočevcem nič ne škodilo; bi vsaj z mistično 13 ne poizkušali zacopirati Slovencev.

+ **V Metliki** bo v nedeljo 22. t. m. ob devetih zjutraj velik shod »Kmečke zveze za Belokrajino« v dvorani »Kmetijskega društva«. Poročali bodo na shodu dež. glavar pl. Šuklje, drž. poslanec Jarc in dež. poslanec Matjašič.

+ **Poučni tečaj S. K. S. Z. v Gorici,** ki ga »S. K. S. Z.« priredi v Gorici dne 30., 31. jan. in 1. feb. ima sledeči spored: Prvi dan, (ponedeljek 30. t. m.) ob 8. in pol dopoldne otvoritev tečaja. Prvi predava dr. Jan. Ev. Krek: Metodika lastne izobrazbe in metodika v izobraževalni organizaciji. Dr. Krek: Kapitalizem oderuh. Popoldne ob tretji uri predava dr. Rakun: O naši ustavi. Zvečer govori jurist Vrtovec o časnikařtvu. Drugi dan (torek 31. t. m.). Dopoldne: Jan. Kalan: Izobraževalna organizacija proti pijančevanju. Popoldne: Premrou: Združništvo. Dr. Srebrnič: Naše šolske postave. Zvečer: Kremžar: Društveni, zborovalni in shodni zakon. Tretji dan (sreda 1. febr.). Dopoldne: J. Abram: Mladinska organizacija. I. Rejc: Apologetična vprašanja. Popoldne: Dr. Ličani: Gibanje katoličanov drugod in pri nas. Dr. Breclj: Stanovska organizacija. Zvečer se vrši zabavni večer z godbo, petjem in prosto zabavo. — Društva in somišljenike, prav posebno pa še Kraševce in Tržačane, prosimo, naj ne zamude poslati na ta tečaj razumnih in vnetih mož ter fantov, ki bodo potem doma pomagali voditi društva in vso našo goriško organizacijo.

+ **Ernest Nathan**, rimski župan, je pisal češkim in nemškim svobodomiselnim, ki jim načeljuje dični profesor Masařyk, daljše pismo, v katerem se jim zahvaljuje za njihove simpatije, hvali »svobodo« in »napredek«, obsoja »srednjeveški Rim«, se obreguje ob »dogme in inkvizicijo«, zavrača »tiranijo« in »objema v duhu svoje praške brate«. — Nathan in Masařyk v obljemu — manjka samo še — Vasić, da je slika popolna.

+ **Ex-lex na Češkem.** Na Češkem se od 1. januarja t. l. ne pobira več 55 odstotna doželna določila. Tako je dežela ob svoj poglavitni dohodek vsled nemške obstrukcije. Kakšne bodo posledice, se bo kmalu pokazalo.

+ **Štražar na Dunaju.** Naše lepo razvijajoče se društvo »Štražar« si je ob

svoji šestletnici izvolilo nov odbor. Predsednik Raspergar; podpredsednik Kvas; tajnik Torkar (Denica); blagajnik Kralj; knjižničar Meršolj (Danica). Življenje in gibanje v našem društvu vrlo napreduje; zasluga vrlega našega predsednika!

+ **C. kr. orožniki** so v Náchodu na Češkem morali, dasi so vsi češke narodnosti in tudi z ljudmi pretežno le češko občujejo, za svoj občevalni jezik navesti nemščino. Ko je župan dr. Čížek kot števeni komisar glede tega pri c. kr. okrajnem glavarju interveniral, je slednji izjavil, da ne more ničesar zoper to storiti. Župan pa je to reč zasledoval dalje in prišel na to, da je to zaukazal okrajni orožniški komandant nadporočnik X. Iz tega se razvidi, da taka povelja najbrže ne izhajajo od domobranskega ministrstva, ampak od podrejenih poveljstev. Dobro bi bilo, da bi se poizvedelo, niso li tudi poveljstva pri nas izdala tako zakonolomno naredbo.

— **Nadvojvoda Peter Ferdinand** je imenovan za brigadirja na Dunaju.

— **Peltesetletnico** svojega rojstva je obhajala 13. t. m. znana češka ljudska pisateljica Barbara Melanová.

— **Najstarejši duhovnik na Češkem.** Jožef Bořšan, vpokojeni konzistorialni svetnik je umrl v starosti 95 let blizu Heba. Do konca je pomagal svojemu bratu dekanu v pisarni.

— **Poroke.** Iz Vrbovega se nam piše: Dne 16. t. m. se je tu poročil vrli član našega izobraževalnega društva g. Josip Štemberger z Ivanko Potepanovo iz Dol. Zemna. — Poročil se je v Križih pri Trziču posestnik g. Anton Oranič, brat č. g. župnika Oraniča, z gđno. Katarino Zaplotnik iz Gozda.

— **Za Vincencijevo konferenco na Selu pri Ljubljani** je nabrala gospa L. Orehek 51 K 76 vin. po Udmatu, gđna. Ivanka Trček pa 19 K. — Društvo ima v oskrbi dve ubogi družini in dve ubogi vdovi. Bog povrni stoterno posnemovalcem!

— **Samoumor sina dalmatinskega poslanca.** Iz Trsta poročajo: Predvčerajšnjim je našel nek policijski stražnik na cesti, ki vodi v Miramar, truplo nekega mladeniča, ki se je nekoliko prej ustrelil z revolverjem v senca. Dognalo se je, da je samomorilec identičen s sinom dalmatinskega deželnega poslanca Krstića, ki je bil gojenec 4. letnika višje trgovske šole v Trstu. Nesrečni mladenič je brzkone izvršil samoumor v hipni zmedenosti.

— **Novo Gerhart Hauptmannovo tragikomedijo »Podgane«** so z velikim uspehom uprizorili v Lessingovem gledališču v Berlinu.

— **Važna iznajdba.** Absolvent barkske nautične šole Viktor Rožić je sestavil aparat, s pomočjo katerega se more na ladji vsak hip brez kompasa in računanja dognati, kje se ladja nahaja. Aparat na zemljevidu čisto avtomatično s svinčnikom zaznamenuje pot, ki jo je ladja izvršila. Izum je že patentiran.

— **Zima na Vipavskem.** Iz Vipave nam pišejo: Na Vipavskem imamo krasno zimo. Nebo jasno kot ribje okoli ceste suhe in brez prahu, burja pa tuli, da je vesele, prav težko smo jo čakali. Še nekaj takih dni, pa se nam bo še Vipava posušila.

— **Prišel med železniška voza.** Anton Princ, star 26 let, težak na južnem lodvoru v Trstu, je včeraj med delom prišel med puhača dveh železniških voz in je vsled tega zadobil težke poškodbe na oprsju. Spravili so ga v bolnišnico. Njegovo stanje je opasno.

— **Aretirana** je bila v Trstu včeraj Antonija Cottes, stanujoča v ul. Media št. 24, ki meče karte in prorokuje »srečo«.

— **»Gorenjec« — uzmovič.** Občinska Uprava« je priobčila v zadnjih treh številkah pretečenega leta iz peresa strokovnjaka temeljit pouk o novem občinskem redu v obliki volilnega katekizma v vprašanjih in odgovorih. Seveda je ta temeljit pouk posebno vreden za vsakega občana v naših kmetijskih občinah. S tem pa še ni rečeno, da se sme kar tebi nič meniti nič vsak polastiti dotične razprave. To bi moral vedeti tudi »Gorenjec«, da namreč obstoji neki zakon, imenovan »Urbheerrecht«. Seveda nima »Gorenjec« v svojem uredništvu, pa menda tudi ne med čitatelji nič enega strokovnjaka, da bi mogel tolačiti novi volivni red. Pa je šel in enostavno začel ponatiskovati »Občinske Uprave« dotične članke. Da mu bo v bodoče prešla kak enaka želja, zato bo že skrbelo lastništvo »Obč. Upr.«. Kdor pa hoče biti natanko poučen o načinu novih volitev, naj naroči lanski letnik »Občinske Uprave«.

— **Avstrijsko parobrodstvo na Gardskem jezeru.** Svoječasno je bilo na italijanski in avstrijski strani mnogo vpitja zaradi pravic na Gardskem jezeru, ki pa se je mirno končalo. Izvzročitelji tedanjega vznemirjenja

Izkušajo na Laškem in zlasti v Rimu razburiti zopet duhove z vestjo, da se namerava od avstrijske strani uvesti na Gardskem jezeru lastne parobrode in prevažalno službo, s čimur bi se seveda škodovalo italijanskemu kapitalu ter pospeševalo germanizacijo obrežja Gardskega jezera. Več italijanskih listov poziva italijansko vlado, naj nastopi proti tej nameri. Znano pa je, da tozadevno ne more italijanska vlada ničesar ukreniti, ker je vezana vsled curiške pogodbe od 1. novembra 1859., kakor tudi vsled trgovinske pogodbe od 11. februarja 1906., po katerih so vodne ceste, kakor tudi sploh vse parobrodstvo za obe državi na Gardskem jezeru prosto.

— **Iz Pristave pri Trzinu** se nam piše: Ni res, da je umrl moj hlapec Pavle Eržen v hlevu, kjer je ležal bolan in kamor so morali gospod z Bogom ker ga nismo hoteli v hišo. Res pa je, da je ležal in umrl moj hlapec Pavle Eržen v sobi, določeni zanj, ki je pod isto streho kakor hlev. Ni res, da sem dal mrtvega Pavla Eržena takoj zapeljati v mrtvašnico. Res pa je, da sem ga zapeljal v mrtvašnico šele potem, ko sem vprašal za svet okrožnega zdravnika v Trzinu, dr. Jagodica, ki mi je rekel, da je najboljšje, če zapeljemo mrtvega hlapca v mrtvašnico, ker takrat se ni bilo dognano, da moj hlapec ni umrl morda na kakšni kužni bolezni. — V Pristavi pri Trzinu, dne 14. januarja 1911. — Josip Primožič.

— **Sedanji minister za no'rarje** za dede grof Wickenburg je, kakor poroča »Union«, svoje dni, ko so Nemci demonstrirali zoper Badenija, v Ljubnem na Gornjem Štajerskem kot okrajni glavar marširal na čelu demonstracijskemu sprevodu.

— **Umrli** je v Zagrebu zaslužni predsednik hrvaškega pevskega društva »Sloboda«, g. Egidij Kornitzer. Časten mu spomin!

DUNAJ ŠESTO SVETOVNO MESTO.

Na Dunaju so našli 2.004.291 prebivalcev in 26.543 vojakov, tako da izkazuje površna bilanca 2.030.834 oseb. Ob zadnjem ljudskem štetju leta 1900 so našli 1.648.335 civilistov in 26.622 vojakov. Dunaj je šesto svetovno mesto. Več prebivalcev kakor Dunaj štejejo London, New-York, Pariz, Berlin in Chicago.

Novice iz Amerike.

Slovenec se ubil v Ameriki. V New-Yorku se je ubil 33 letni Ivan Senica. Padel je po nekih strmih stopnjicah in si zlomil tilnik.

Avtomobil povozil v Ameriki Slovence. V New-Yorku je povozil nek avtomobil Slovenca Ivana Klemenčiča. Zlomilo mu je obe nogi, križ ter ima poškodovano lobanjo. Prenesli so ga v bolnišnico ter bo po izjavah zdravnikov še okrevaj.

— **Slovenca umrla v Ameriki.** Umrli je v Clevelandu 26 let stari Franc Kržišnik, doma iz Unca pri Rakeku. V Ameriko je prišel pred poldrugim letom. — V Newburgu je nagloma umrl 53 letni Mihael Mahne, doma iz Krke na Dolenjskem. Pokojni je prišel v Ameriko pred 22 leti.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** Jurij Kovač, star 58 let, rojen v fari Lopata pri Žužemberku, je v La Salle, Ill., po kratki bolezni za pljučnico umrl dne 28. decembra. Bival je v Ameriki že 18 let.

— **Slovenec ponesrečil v ameriškem premogovniku.** V Canonsburg, Ca., je rojak Frank Rolih ponesrečil pri delu v premogovniku. Pokvaril si je precej nogo.

Poroka bogate Amerikanke z bivšim policajem. Iz New Yorka poročajo: Poleti leta 1906. se je peljal na izprehod bogati bankir Morosini s svojo hčerko Julijo. Naenkrat so se konji splašili in spustili v divji dir. Ko se je kočija skoro zadela v nek zid, je skočil pred divje konje nek policijski stražnik, Artur Werner, ter jih v lastni smrtni nevarnosti ustavil. Srčnost mladega človeka je tako ugajala staremu bankirju, da mu je ponudil službo v svoji banki. V kratkem času je postal bivši policaj vrhovni ravnatelj tvrde ter obenem tudi verni spremljevalec gospodične Julije na njenih izprehodih na konju, v kočiji in v avtomobilu. Pred dvema letoma je umrl bankir Morosini, a svoji hčerki je ostavil 7 milijonov dolarjev. Preteklo leto je šla z bivšim policajem na neko slavnost v nek newyorški hotel prve vrste. Pri buffetu

si je pustila natočiti Kozarec šampanjca, prislomila čašo na usta ter dala izpiti šampanjec Wernerju. Julija je hotela s tem pokazati, da hoče Wernerja poročiti. Stvar je zbudila v New Yorku veliko senzacijo, kajti kljub temu, da ima Julija že 35 let, so jo snubili mnogi Američani in evropski plemiči. To pa zaradi denarja. No, hotela ni nikogar drugega kot bivšega policaja ter se je z njim tudi pred par dnevi poročila. Julija Morosini je zelo znana oseba v New Yorku; na leto porabi za svojo garderobo 600.000 frankov.

ZOPET ROPARSKI UMOR NA DUNAJU.

Na Dunaju je usmrtil knjigovodja Cremian svojega nekdanjega gospodarja 76-letnega Jakoba Dedejana, ker mu ni hotel dati denarja. Morilec so aretirali, še predno je bil umor naznanjen, ker je bežal s krvavima rokama po cesti. Umorjeni Dedejan je rojen Perzijan. Na Dunaju živi že desetletja. Znal je popolnoma nemško in je posloval pri sodnji kot zaprisežen tolmač turščine, armenščine, angleščine, francosčine in italijanščine. Svoj čas je imel 22 hiš, pozneje je prišel v konkurz. Njegov morilec je doma iz Erzeruma. Star je 35 let. Prišel je nalašč iz Londona na Dunaj, da umori svojega nekdanjega gospodarja.

Štajerske novice.

Š **Štajerski Slovenci za koroške brate.** V nedeljo 15. t. m. je zborovala Slovenska Kmečka zveza v St. Jerneju pri Ločah, v Jarenini in Zrečah pri Konjicah ter v Gornjem gradu. Na shodu v Jarenini, na katerem se je zbralo impozantno število mož iz Jarenine in okoliških župnij, je poročal poslanec Roškar. Govorila sta še predsednik in župan šentiljski gosp. Thaler ter urednik »Straže« g. Kemperle. Sprejeta je bila sledeča resolucija: »Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo v Jarenini protestira odločno proti nepostavnemu razpustu Političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence in obsoja ta krivični korak vlade.« Na shodu v St. Jerneju pa je bila sprejeta resolucija, ki se glasi: »Volič, zbrani na shodu »Slov. kmečke zveze« v St. Jerneju, obsojajo nepravilnosti, ki se godijo pri ljudskem štetju na Koroškem, po spodnještajerskih trgih, mestih in obmejnih krajih ter zahtevajo, da vlada sama izvrši ljudsko štetje, ne po občevelnem, ampak po maternem jeziku.« Zborovalci so v ogorčenih vzklikih dali duška svoji nevolji, da se od strani vlade pripusti, da se slovenski živelj tako sramotno pritiska ob steno.

Š **„Stinkmühle“ in liberalci.** Iz Celja poročajo: Začuden smo se pogledali celjski Slovenci, ko smo čitali v tržaški »Edinosti«, inserat nemškega »Stinkmühle«. Da si upa »slovenski« liberalni list, priporočati to podjetje ki je gnjezdilce najhujših renegatov, je škandal. »Stinkmühle« si niti rajni celjski »Dnevnik« ni upal priporočati. Lep napredek liberalnega radikalnega časopisja.

Š **Liberalni 20. september.** Iz Maribora: Ne dolgo tega ko smo se videli pri krojaču Božiču v hiši sokola dr. Rosina napisno tablo, katero so z črnimi razbili znani razgrajali v septembarski noči 1908. Nedavno je dvojezični mučenški napis nadomestila samonemška deska. Živio!

Š **Umrli** je v Svečini kmet Jurij Lilek. Mož je bil staroslovenske korenine, kakor jih je malo v Svečini, ki tava sedaj žal v Südmarkinih močvirjih.

Ljubljanske novice.

Ij **Občni zbor S. K. S. Z.** se bo vršil v nedeljo, 29. januarja, in sicer v prostorih »Ljudskega Doma« ob 10. uri dopoldne. Gospodje, ki bodo referirali, naj blagovolijo to na znanje vzeti.

Ij **Poročil** se je danes zdravnik g. dr. Alojzij Schlecht z gdnico Franoj Repič, hčerko hišnega posestnika in sodarskega mojstra v Trnovem.

Ij **Umrli** je v Trstu višji kontrolor v pokoju g. Vincenc Krischman, rodom Ljubljancan.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Albina Pritekelj, rejenka, 4 dni. — Rotija Triler, zasebnica, 62 let. — Ivana Strekelj, vrtinarjeva hči, 9 let. — Jakob Podvornik, trgovec in posestnik, 40 let. — Jakob Kavšek, posestnik, 25 let. — Mihael Žerovnik, piskrovezec, 66 let. — Fran Rome, delavčev sin, 2 leti. — Magdalena Rekelj, zasebnica, 72 let. —

Mirko Toni, sin uslužbenca južne železnice, 4 dni. — Marija Lužnik, rejenka, 2 meseca. — Jakob Vertačič, kočar, 67 let. — Marija Kunčič, zasebnica, 70 let.

Ij **Pristni nemški turnarji.** 14. t. m. je ljubljanski nemški Turnverein izvolil odbor, v katerem so tudi sledeči »Nemci«: Berdnik, Cerer in — Klemenčič; slednji se celo s slovenskim pravopisom piše, kakor razvidimo iz društvenega poročila samega. Takega Nemca je ljubljanski Turnverein res lahko vesel, kakor smo tega Slovenca gotovo veselili tudi Slovenci.

Ij **Ponesrečeni železniški sprevodnik.** Nedavno je stisnilo pri premikanju vozov na Rakeku železniškega sprevodnika Janeza Vernika. Vernik je težko ranjen.

Ij **Nevaren tat prijet.** Včeraj popoldne se je priklatil v hlev pri »Bavarskem dvoru« Franc Plevel, rojen 1875. v Krašnji, in ukradel hlapcu Žibertu dve srajci in suknjč. Žibert je pozneje Plevela prijel na cesti, ko je nesel obleko pod pazduho, ga peljal v hlev in mu ukradeno obleko odvzel, potem pa poklical stražnika, ki ga je aretoval. Plevel je bil zaradi tatvine že sedemkrat predkaznovan in je tudi pri ljubljanski policiji fotografovan. Sedaj je prestal v Mariboru 14-dnevni zapor in prišel nazaj po odgonu. Izročili so ga sodišču.

Ij **Čegava je suknja?** Včeraj popoldne je bil na Sv. Jakoba nabrežju aretovan 43-letni mehanik Viljem pl. Wellen, ko je ravno prodajal pri starinarjih še dobro zimsko suknjo. Ker se ne vé čegava je in Wellen o tem noče dati nobenih pojasnil, naj se lastnik zglesi pri policijskem uradu soba št. 5. Suknja ima monogram C. D.

Ij **Srebrni jubilej.** Predvčerajšnjim je bil aretovan 60-letni dninar Pleško iz Lukovice, ker je prišel v Ljubljano kljub temu, da ima za mesto prepovedan povratek. Včeraj so ga oddali sodišču, kjer je bil že štiriindvajsetkrat kot gost.

Ij **Konj brez gospodarja.** Včeraj je proti »Narodnemu domu« pripeljal nek konj voz in ker ni bilo zraven voznika, ga je stražnik dal odpeljati v hlev. Lastnik se za konja do danes še ni oglašil.

Telefonska in hrzjavna poročila.

BIENERTHOV GOVOR V ZBORNICI.

Dunaj, 17. januarja. Danes je baron Bienerth zbornici predstavil svoje novo ministrstvo in prebral svoj programatični govor. Še nikoli ni bila nobena vladna izjava sprejeta s toliko nepozornostjo in še nikoli se ni pokazalo tako malo interesa za kak ministrski govor, kakor topot. Sicer pa žurnalisti Bienertha niso skoro nič slišali, ko je prebral svojo izjavo. Komaj je s svojimi novimi ministri vstopil, se je takoj oglašil poslanec Wolf s svojimi radikalnimi tovariši, ker mu ni všeč, da sedita v kabinetu tudi dva Slovana. Še bolj pa so vzklikali češki radikaleci, ki so burno protestirali in ministrstvo s fejklici sprejeli. Zlasti viharno so »pozdravili« ministra za javna dela, Mareka, kličeč mu: »Sram Vas bod!«, da ste v tako ministrstvo vstopili! Ropotanje se je ponovilo tako na nemško-kakor na češko-radikalni strani še večkrat med Bienerthovim govorom, bilo pa je na slovenski strani splošno razburjenje, ki je ministrski predsednik zagotavljal objektivnost svoje vlade v narodnem oziru. Je res velik pogum za to potreben, da vlada spriči takih nasilnosti, ki se dogajajo pri ljudskem štetju in jih vlada ne preprečuje, ampak, kakor na Koroškem, celo podpira. — zagotavlja svojo nepristranost. Kar je Bienerth prebral, se je izvedelo natančno šele pozneje. Akademsko je bil njegov govor sicer čisto lep in pravilen, je pa veliko vprašanje, ako bo Bienerth res izpolnjeval, kar je obljuboval. Zagotovil je najprej da je državna uprava strogo objektivna nasproti vsem narodnostim in vsako narodnost brez predsonka enako ščiti v njenih pravicah. (Viharni ugovori. Burni vzkliki, nanašajoči se na dogodke pri ljudskem štetju. Pattai večkrat pozove k redu češke radikalece.) Bienerth izjavlja, da bo njegova vlada za povzdigo ljudskega gospodarstva in zlasti za olajšanje draginje ter bo skušala v tem smislu posebno vplivati na Ogrsko. Vlada se bo skrbno izogibala vsemu, kar bi moglo povečati nasprotstva med posameznimi narodnostmi (Vide baron Hein!) in bo gledala na to, da rajši vse narodnostne moči za en cilj združi. Njegov

kabinet hoče zasledovati politiko najstrožje objektivnosti, ki nikogar ne odbija. Zato vlada ne računa samo na podporo tistih strank, ki so dosedaj vedno za državne potrebščine glasovale, ampak tudi tistih, ki so doslej bile zoper njo v opoziciji.

Ministrski predsednik je potem naglašal potrebo, da se uredi jezikovno vprašanje na Češkem in se nadaljuje ondaj pravna akcija ter je prešel na delovni program, ki ga ima rešiti zbornica: bančno predlogo, rekrutni kontingent, laško fakulteto in redni proračun. Govoreč o laški fakulteti, je zagotovil, da smatra vlada za svojo posebno dolžnost podpirati visoko šolstvo, posebno pa, da bo posvetila vso pozornost vzgojevalnim napravam in potrebam vseh narodov. Glede kanalov je dejal, da se bo izvršila revizija svoječasnih vodogradbenih postav, v kolikor so v tehničnem in finančnem oziru revizije potrebne. Konečno je zagotovil, da vladi ne manjka dobre volje in prosi stranke, naj novi kabinet sodijo brez predsodkov.

Med ministrovim govorom ni bilo niti najmanjšega odobravanja, pač pa so mu na koncu preskrbeli krščanski socialci za skromen aplavz.

Nato predlaga dr. Fiedler med ploskanjem Čehov, da se o ministrovem govoru otvori posebna politična debata. Fiedlerjev predlog je podpiral tudi nemški radikalec Wolf, ki ga je utemeljeval s tem, da je opozarjal na sestavo prvega kabineta in izpremenjeni politični položaj. Zoper Fiedlerjev predlog so se oglašili v imenu nemške svobodno-miselne zveze baron Chiari, v imenu krščanskih socialcev Gessmann, za socialne demokrate pa dr. Adler, ki so predlagali, da se politična debata združi z debato ob priliki proračuna. Pri glasovanju so za Fiedlerjev predlog glasovali Čehi, vsi Jugoslovani, Rusini in nemški radikaleci, proti pa nemška nacionalna zveza, krščanski socialci in nemški socialni demokrati. Češki socialni demokrati so se absentirali, kar je med češkimi radikali vzbudilo veliko nejevoljo. Predlog dr. Fiedlerja je propadel.

Nato se je vršilo takoj prvo branje proračuna. Kot prvi govornik so je oglašil Wolf, ki je grajal sestavo vlade in napadal »novi« sistem.

Proračunska debata se nadaljuje.

LAŠKE NADE.

Dunaj, 17. januarja. Poslanec Conci je izjavil, da se mu položaj za laško fakulteto zdi zdaj zelo ugoden. Čehi laški univerzi ne nasprotujejo in so se od Jugoslovancev popolnoma emancipirali — kar se Slovencev posebič tiče, se mu zdi, da bo njihova taktika nasproti vladi postala odslej milejša. Zato upa, da bo laško fakultetno vprašanje že prihodnji teden v budgetnem odseku prišlo na vrsto in bo ugodno rešeno.

HRVAŠKI POLITIK MILAN ROJC V NEVARNOSTI.

Osijek, 17. januarja. Ko so včeraj odprli sobo hotela, v katerem je prenočeval na skupščino hrvaške samostalne stranke došli politik Milan Rojc, našli so ga onesvečenega. Pomotoma je ostala odprta plinova cev in da niso to zapazili še pravočasno, bi se dogodila velika nesreča. K sreči je bil Rojc še pri življenju ter se je kmalu osvobodil.

SAMOMUR 14-LETNEGA DEČKA.

Zagreb, 17. januarja. V Mitrovici se je obesil krojaški vajenec, 14 let stari Štefan Budač, rodom iz Vinkovaca.

PAROMLIN POGOREL.

Beča, 17. januarja. Tu je do temelja pogorel paromlin »Hungaria«, škoda je 400.000 kron.

Razne stvari.

Vas pogorela. Popolnoma je pogorela ogrska vas Lelöcz. Škode je 100.000 kron.

Dunajsko cestno policijo preosnujejo tako, da bo po zgledu drugih svetovnih mest moral poseben oddelek policijskih stražnikov skrbeti za to, da se bo promet vršil v najlepšem redu.

Ruska aristokracija v čudni luči. Zadnja tri leta se opaža na Ruskem razveseljivo in precej obširno gibanje. Vlada — ali boljše rečeno, car hoče dognati prave vzroke porazov ruske vojske v rusko-japonski vojni. V ta namen se je sestavila velika preiskovalna komisija iz senatorjev, ki se je energično lotila dela. V teku preiskave so prišli na sled naravnost nečuvenim razmeram. Velika preiskovalna komisija je

H. SUTTNER

ur. prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine

Ljubljana Mestni trg

in srebrnine

Tovarniška-var-
stvena znamka: „IKO“

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici.

odkritja na vseh koncih in krajih vel-
lans'a naravnost neverjetna ponever-
jenja ki so se dogajala povsod, kjer se
je šlo za preskrbo ruske armade in za
dobrobit bojujočih se ruskih čet. Eno
izmed najbolj senzacionalnih defrav-
dacij so odkrili pri velikem patriotič-
nem damskem dobrodelnem odboru.
Ta veliki damski dobrodelni odbor je v
začetku rusko-japonske vojne osnovala
carica mati Marija Feodorovna, ki je
tudi v družbi s carjem Nikolajem II. in
njegovo soprogo prevzela častni pro-
tektorat tega odbora. V teku zadnje
vojne ki je bila za Rusijo tako usodna,
je prejel ta dobrodelni odbor velikans-
ke darove ki so znašali nad 50 mili-
onov rubljev kar je okoli 125 milio-
nov kron avstrijske vrednosti. Ta denar
je upravljal protektorica in glavna
predsednica odbora, kneginja Anasta-
zija Lobanov-Rostovsky, ki je soproga
kneza Sergija Ivanoviča Lobanov-
Rostovsky, brata bivšega ruskega po-
slanika na Dunaju in poznejšega rus-
kega državnega kanclerja. Kneginja
Anastazija ni Rusinja po rojstvu. Knez
Sergij Ivanovič Lobanov-Rostovsky jo
je spoznal pred 15 leti v Monte Carlo
kjer je vzbujala mnogo zanimanja s
svojo lepoto in izredno zapravljalivostjo.
Takrat so jo v Monte Carlo splošno
imenovali »ogrsko Venero«, kajti kne-
ginja Anastazija je rojena Mažarka.
Knez Sergij Ivanovič Lobanov se je
smrtno zaljubil v to »ogrsko Venero«
ter se poročil z njo v ruski cerkvi v
Nizzi. Mažarka je kmalu zaigrala v vi-
soki ruski družbi veliko vlogo, in v
njenih salonih se je večkrat videlo
carja Nikolaja II. ter mnogo članov
carske rodbine. Tem večje pa je bilo
pred kakimi tremi meseci v Peterburgu
presenečenje, ko je velika preiskovalna
komisija revidirala knjige velikega
damskega dobrodelnega odbora, ki je
bil pod vodstvom kneginje Anastazije.
Pri tej reviziji se je dognalo, da pri-
manjkuje 26 milijonov rubljev. Vest o
tem poneverjenju je delovala v vsej
ruski družbi kakor strela z jasnega
neba. Konsternacija je bila tem večja,
ko so na povelje carja samega aretovali
kneginjo Anastazijo Lobanov-Rostov-
sky. Zaprta kneginja Anastazija je
identična z baronico Alice Vécsey, ki se
je leta 1895. producirala v tedanjem
Herzmannovem orfeju v Budimpešti —
ko se je sprla s svojo rodbino — kot vir-
tuozinja s cimbalami. V Nizzi in v
Monte Carlo je vzbujala baronica Alice
Vécsey bodisi s svojo lepoto, bodisi z
ekscentričnimi dejanji mnogo zani-
manja. Nekoč je v Monte Carlo priigrala v
osmih dneh 400.000 frankov, v nadalj-
njih 14 dneh pa je priigrala zopet ena-
ko vsoto. Takrat se je seznanila s svo-
jim sedanjim soprogom, ruskim kne-
zom, ki jo je poročil.

Na božični večer ustrelil svojo
ženo. V Collinwoodu v Ameriki je na
božični večer ustrelil Slovenec Lovro
Konjar svojo ženo Marjeto vsled ljubo-
sumnosti. Nato je odšel v neko gostilno,
kjer je hotel izvršiti samoumori, a mu
je to zabranil gostilničar. Nevarno se je
ranil na trebuhu in le s težavo so ga
prevladali v gostilni ter odpeljali v bol-
nišnico. Po mnenju zdravnikov ne bo
okreval, ker se mu je zastrupila kri.
Njegova žena je bila stara 46 let ter
doma v Seničevem na Gorenjskem.

Pet otrok utonilo. Iz Kol'na poro-
čajo, da se je 15. t. m. popoldne več
otrok in odraslih drsalo na zamrznje-
nem Renu. Nenadoma se je led udrl ter
je padlo v reko devet oseb. Kljub vsemu
trudu se je posrečilo samo štiri rešiti,
ostalih pet, sami otroci, pa je utonilo.

Meteorologično poročilo.					
Višina nad morjem 3062 m, sred. značil. tlak 736,0 mm					
Dan	Ca- m- zov- anja	Stane- baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiusu	Veitovi	Nebo
16	9. zveč	748,5	-9,6	brezvetr	jarno
17	7. jutir	751,6	-14,9	sl. jvzh	del. obl.
17	2. pop	750,0	-7,6	sl. jug.	"
Srednja večerajšna tempo. -9,8 norm. -25°					

T. Z. N. C. N. L.	
Cene veljajo za 50 kg.	
Budimpešta, 17. januarja.	
Pšenica za april 1911	11.15
Pšenica za oktober 1911	10.68
Rž za april 1911	8.12
Oves za april 1911	8.63
Koruza za maj 1911	5.68

Hliša
enonadstropna, s šestimi sobami v Rožni dolini
št. 217 pri Ljubljani se prod. Leči nasproti
pekarije.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Čas se prihrani s tem, da se s pi-
salnim strojem 3—10 krat piše
hitreje kot pa z roko, pri čemur
še velja pripomniti, da stroje-
pisna pisava ostane vedno
enakomerno lepa in razločna.
Dalje se s pomočjo samo-
pisnice (pri vporabi oglje-
nega papirja) lahko iz-
vrši naenkrat do 15
kopij, s čimur ravno
se prihrani čas za
prepisovanje. —
Tudi lahko šef pre-
pusti korespon-
denco vsakemu
strojepisja ve-
ščemu nastav-
ljincu, medtem
ko sam po-
rabi svoj
dragi čas
drugje.

Denar se prihrani s tem, da s po-
močjo pisalnega stroja lahko izvrši
1 sama oseba delo, za katero se
je sicer potrebovalo 3—5 nastav-
ljencev; dalje se prihrani de-
narni izdatki za papir, ker
zahteva strojepisna pisava
2—3krat manj prostora. —
Vse to je treba vpoštevati,
da se izprevidi, koliko se
prihrani z nakupom pi-
salnega stroja. — Ko-
nečno pa se tudi ne
sme prezreti ugled
in učinek pisave s
strojem, ki more
pri pre emniku
in čitatelju ta-
kega pisma le
ugodno vpli-
vati. —

L.C. SMITH & BROS

Zahtevajte prospekte in neobvezno brezplačno razkazovanje stroja od

Funkcijsko jam-
stvo 10 let.

The Rex Co. Ljubljana
Selenburgova ulica 7

Ugodna plačila
na obroke.

Izgubil se je
beli svilnati špic
(Seidenspitz)
majhen, z letošnjo znamko štev. 58, ki
sliši na ime „Beli“.
Proti nagradi (30 kron) naj se odda
pri Ivanu Velkavrh, Komenskega
ulica 5.

Motor na bencin
na 2 kolesa, torej en sedež,
močan, za vsakega težkega člo-
veka, še dobro ohranjen, se
proda zaradi odhoda za 200 K.
Natančneje 188
TAUČAR, UNZMARKT, ZG. ŠTAJERS. O.

M. U. DR. ALOJZIJ ŠLEHTA
FANČI ŠLEHTOVA ROJ. REPIČ
POROČENA
LJUBLJANA, DNE 17. PROSINCA 1911

Dražbeni oklic.
Na javni dražbi se bode prodalo
dne 19. januarja 1911
v Ljubljani, Selenburgova ulica štev. 6
prodajalna miza, predpasniki, bluže, otroške obleke, nogavice, različne spodnje
hlače, srajce, rokavice, robci, eno staro kolo in ena srebrna žepna ura z verižico.
Reči se smejo ogledati
dne 19. januarja 1911
v času med 9. in 1/2 10. uro dopoldne v Selenburgovi ulici št. 6.
C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. V
dne 10. januarja 1911.

J. KOPAC
Priporoča prečistiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbni-
štvom in p. n. slavnemu občinstvu 3315
čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med itd. itd.
Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vso konkurenco.

Kurzi efektov in menjic.			
dne 16. januarja 1. 11.			
Skupna 4% konv. renta, maj no- vember	9325		
Skupna 4% konv. renta, januar — julij	9320		
Skupna 4 1/2% papirna renta, fe- bruar—avgust	9720		
Skupna 4 1/2% srebrna renta, april —oktober	9720		
Avstrijska zlata renta	11655		
Avstrijska kronska renta 4%	3310		
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	83		
Ogrska zlata renta 4%	11160		
Ogrska kronska renta 4%	9215		
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	150		
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	1890		
Kreditne delnice	68310		
London vista	24025		
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11.42 1/2		
20 mark	2349		
20 frankov	1903		
Italijanski bankovci	9465		
Rublji	253		

Perutrina! Meso! Maslo!
pošilja se povsod franco po povzetju, vse po
5 kg po poti: 1 gos ali 3 do 4 race, oskublje-
ne kokoši ali kokoši za juho, mehke, toliste,
sveže zaklane, oskubljene K 650; goveje in te-
lečje meso, sveže, zadnji del K 6—, kravje
mleko, naravno maslo K 1050; kokoši ki sedaj
že prično neso jajca, italijanske pasme, 1.1910
zgodnji rod, poljubne barve, zajamči se, da
pride vsa živo, franco povsod: 3 kosi s peteli-
nom K 7—; 6 kosov s petelinom K 14—; 12
kosov s petelinom K 24—.

B. MARGULES, BUCZACZ.

Lep lokal
za trgovino se odda s 1. sve-
čanom zraven trgovine Janko Češ-
nika, Lingarjeva ulica.
Natančneje se poizve istotam.

Za slabe krvne in prebolele
je zdravniško prporočano
črno Dalmatinsko vino „**KUČ**“
najboljše sredstvo 2501
4 steklenice (5 kg) franko K 4—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin
Izd.lovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Sprejem več spretn h 183 4
Ključavničarskih pomočnikov
Vešči vodovodnih inštalacij imajo prednost.
Ivan Rebek, ključavničarski mojster, Celje.

Razpisuje se služba
cerkovnika in organista
v Ihanu. Služba obstoji: prosto stanovanje,
1/4 zemlje, 160 K v denarih, tire 30 mer-
nikov aide, šola okoli 160 K. Proše p s-
meno do konca januarja. Župni urad
v Ihanu pri Domžalah. Al. Železny,
župnik.

Vsak dan sveže
pustne krofe
priporoča
Jakob Zalaznik
pekarija in slaščičarna
Ljubljana, Stari trg štev. 21.
Podružnice:
Kolodvorska ulica št. 6
Mestni trg št. 6.